

«Der Grossse Blonde» hedret

I dag, 43 år etter at 2. verdenskrig tok slutt, finnes det fortsatt en del mennesker som gjør en stor innsats for fedrelandet uten at de har fått sin velfortjente takk.

Odd Bjørklund, eller «Der grosse blonde» som han ble kalt av tyskerne, var inntil for kort tid siden en av disse ukjente heltenes. Han nyter idag tilværelsen som pensjonist i Oslo, men er opprinnelig fra Målselv, og det var også her han hadde sitt virke under krigen. Sin velfortjente degtarmedalj med diplom fikk Bjørklund nylig under en uniformsl seremoni i battalionbygget i Maukstadmoen leir. Det var Plasskommandant Oberstløytnant Sigurd Frisvold som stod for overrekken.

Under 2. verdenskrigs var det ca. 4.000 tyske soldater i området Maukstadmoen. I tillegg fantes det om lag 1000 krigsfanger, de fleste russere. Han fungerer som veiviser og kontakmann, og hjalp til med å skaffe mat og skjulested for russene. Som takk for dette arbeidet samlet fangene inn penger slik at Bjørklund kunne gå på skole i Bergen. Han ble senere invitert på besøk i Sovjet.

Bjørklund gjorde også en fremragende innsats på andre områder. Han lært seg tysk, og ved å spille dum kunne han samle inn opplysninger fra tyskerne uten å vekke mistanke. På grunn av dette fikk han også et annet tildavv av tyskerne som best kan oversettes med «den avbrekte kjempe». Bjørklund beskriver seg selv som ung, driftig og tankeløs, og dette understrekes kanskje best ved at han sammen med noen andre satt og hørte på radiosendinger fra London mens 40 tyske soldater var innkvartert i gården. På høyåven hadde de også installert senderutstyr.

Ingen av naboenes eller venner, og knapt nok familien visste noe om Bjørklunds arbeid. De visste bare at han hjalp russfangene. Til slutt havnet likevel navnet hans hos tyskerne, og han ble avhørt av Gestapo tre ganger uten at de fikk noe på ham. Da han til slutt ble arrestert, gjaldt det en rutinekontroll i forbindelse med en permisjon.

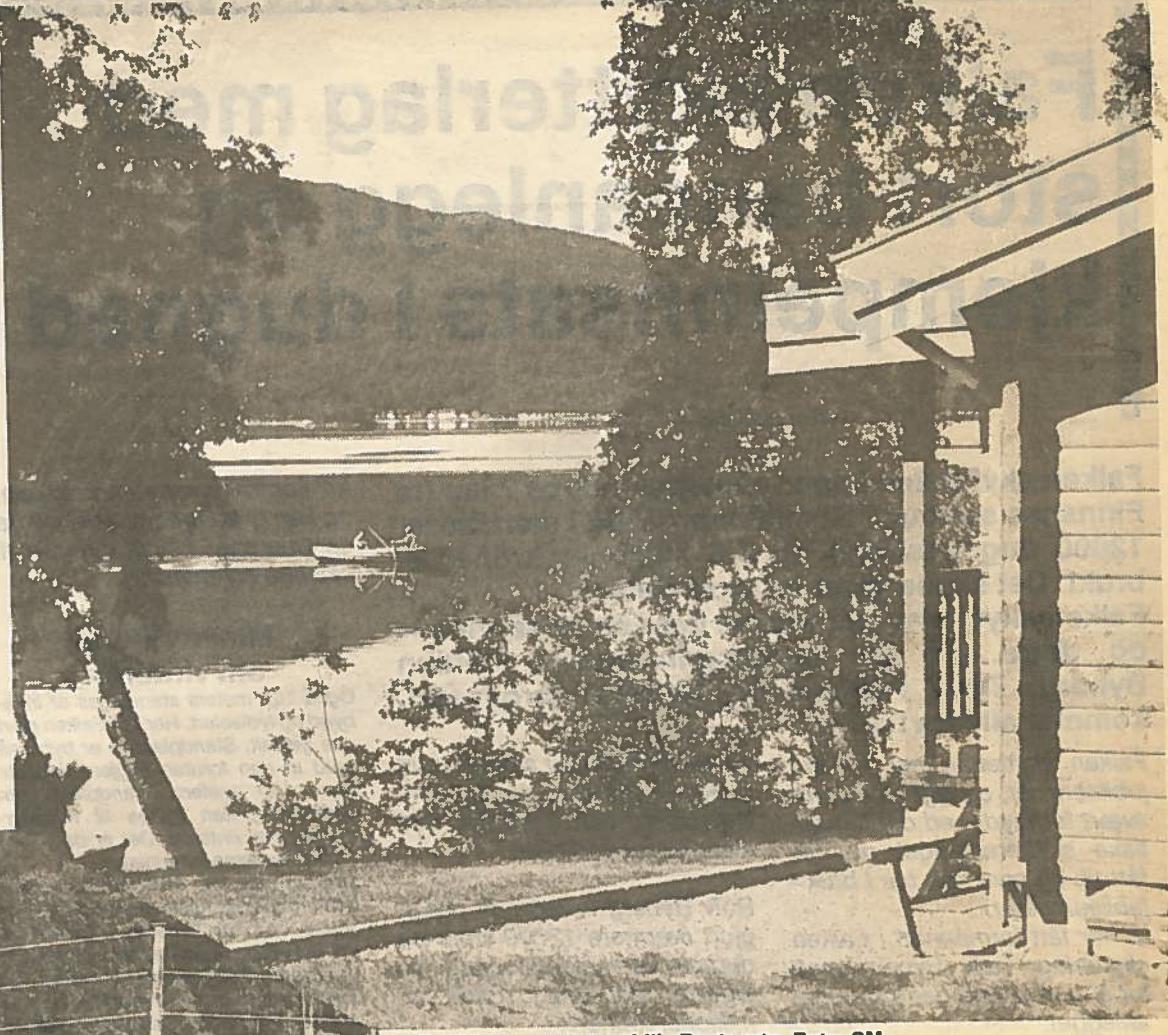
Litt av det som skjedde er blitt nedtegnet for etterlesket. Også her har Bjørklund gjort et pionerarbeid. Han står nemlig bak en krigsberetning på atskilige sider fra Målselv-distriktet. Her er både hendelser og navn omhyggelig nedtegnet, og dokumentet er av uverdlig historisk verdi. Det vil også bli en av attraksjonene på et planlagt krigsmuseum i kommunen. Beregningen ble overtatt Bn 2 ved batallonsjefen, tidligere nevnt Frisvold.

ROSTA DALEN

Uten at vi skal fornærme noen, må vel de fleste være enige om at Rostadalen med Lille Rostavatn er et av de fineste stedene i Øverbygd, om ikke det aller fineste. Det skyldes ikke minst det vakre Lille Rostavatn, som ikke er så lite når det kommer til stykken. Å kjøre innover en solskinnsdag og se Brattifjellet på Østsiden speile seg i vannet, er en naturopplevelse av de sjeldne. For ikke å snakke om en fin kveldsstund å fare ut på vannet i båt og prøve å lure røya som fins i vannet og er av

ypperlig kvalitet. En og annen storørret kan også svømme ned i dypt.

Gjennom nedre og øvre del renner Rostaelva som kommer fra et vann som heter Store Rostavatn, og som for største delen ligger på svensk side av grensen. Ved sørrenden av Lille Rostavatn deler veien seg, og går henholdsvis til Tverrelvmo og Innset. Fra begge gårdene kan du fortsette oppover dalen, og etter 3-4 timers marsj vil du være ved Rostahytte, som eies av Troms Turlag.

Parti fra sørrenden av Lille Rostavatn. Foto: SM.

Kongslista fra 1846. Det er meningen at den skal flyttes nedover til Øverby gård, 1 km nedenfor Råvatn. Der det er planer om et bygdetun for Øverbygd. Foto: SM.

Videre innover er det en fantastisk vakker natur som Rostaelva bukter seg igjennom. Og selv om du ikke som i tidligere dager kan regne med å få 3-4 kilos ørreter i Rostaelva, så er det god bestand av ørret og til dels røye og harr. For noen år siden ble det åpnet en bomvei fra Innset oppover dalen, og det forkorter turen til Rostahytte med ca en time.

9 km fra Holt ligger Rostadalen camping, der kan du både stille opp campingvogn og telt, og det er mulighet å få leie båter til fiske. Fiskekart får du kjøpt flere steder langs vannet.

Det går vei rundt vannet, og selv om den på østsiden er svært dårlig, bør du unne deg en tur rundt. På østsiden har du nemlig den fredede Kongslista fra 1846. Det er meningen den skal flyttes til Øvergård, ca en km nedenfor Råvatn, hvor det forhåpent-

ligvis skal bli bygdetun for Øverbygd i framtiden.

Kanskje aller vakrest ved Rostavatn er sørrenden, med fine sandstrander og en del hytter.

Fra gammelt av har det vært forbindelser over til Sverige fra Rostadalen over Palsa og nedover Gommadal. Hit dro rostadalingar og handlet varer. Under krigen var det viktige fluktruter både gjennom Rostadalen og Dividalen, noe som førte til at tyskerne hadde patruljer gående i disse fjelltraktene de siste krigsårene. Det lå nordmenn fra politistyrkene i Sverige på Palsastugan og flere andre stuger under krigen.

I fjelddalene i Indre Troms, var jakt og fangst og innlandsfiske viktige attåtnæringer ved siden av jordbruk og skogbruk, som alltid har vært hovednæringerne.

Odd Bjørklund til venstre, sammen med Oberstløytnant Frisvold.